

ДК 508.812

3102

Л486

1920 Т

БІБЛІОТЕКА „НОВОЇ ДОБИ“ № 30.

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

3 В. ЛЕВИНСЬКИЙ

М-ти Ю. Шаповала

н. 1745

ЄДИНА НЕДІЛИМА СОВІТСЬКА РОСІЯ?

323.1

STANFORD
LIBRARIES

ВІДЕНЬ – КІІВ
1 9 2 1

В. ЛЕВИНСЬКИЙ

MF U-15322

323.1

Єдина неділима совітська Росія?

(На правах рукопису).

КИІВ – ВІДЕНЬ

1 9 2 0

З друкарні Ігн. Штайгмана, т. з. о. п., Відень, IX.

Тактичні причини не дозволяють нам друкувати цих кілька критичних заміток з приводу харківської революції в справі взаємовідношення Росії і України на сторінках нашої газети, друкуємо їх тому на правах рукопису, призначаючи тільки для адісціплінованих і переконаних комуністів.

15. серпня 1920.

Ред. „Нової Доби“.

Точніше: едина, неподільнаsovітська Росія, чи соціалістична федерація незалежної, Української Соціалістичної, Радянської Республіки з соціалістичною,sovітською республікою Великоросії і іншими радянськими республіками, що потворились на руїнах бувшої царської Росії? — ось питання, яке займало головну увагу учасників нарад IV. Всеукраїнського Радянського Зізду, що відбувся недавно в Харкові, цеї найвищої законодатної інституції українського народу. Резолюцію, яку приняв зіздр в цій справі, подаємо в точному тексті при кінці цеї статті. Зіздр став на становищі політично-державної єдності і злиття України з Великоросією і в цьому дусі приняв закон.

Чи ми, українські закордонні комуністи, можемо бути вдоволені з цеї резолюції?

Щоби дати на це питання ясну і недвоязичну відповідь, мусимо розглянути мотиви резолюції.

Зізд відбувся в ненормальних умовах. Столиця України — Київ, а з ним майже вся правобережна Україна, попала в руки шляхецько-панської Польщі, цього вартового пса антантського імперіалізму, як влучно висловився тов. В. Винниченко.

Все на оборону радянських республік! Все для революції! Все для побіди! — це були категоричні імперативи для політики комуністів України, без огляду на ідейні різниці між ними. Вони весь час стояли перед віздом в Харкові і для них треба було все принести в жертву, і тому все інше мусіло сходити на задній план.

Нам здається — може це парадокс? — що коли б з Москви прийшов указ на Україну в інтересі оборони обох радянських республік, в інтересі побіди над Польщею і в інтересі революції, скасувати в Українській Радянській Республіці не тільки такі комісаріати, як господарства, військовости, шляхів і т. д., але і комісаріят освіти: мало того, коли б в цих інтересах треба б було скасувати українську мову на Вкраїні, розуміється, о скільки це було б можливим, то український робітник і селянин, присутній на IV. Всеукраїнському Радянському Зізді, був би і на цю жертву пішов, бо для рево-

люції він приніс би все, бо в революції, в її страшному вогні зродилася його соціалістична батьківщина, його ніжність і гордість, його радість, біль і сльози.

І це був найважніший мотив, який велів усім справжнім комуністам, присутнім на харківському з'їзді, приняти закон в справі х в и л е в о і політично-державної єдності української і російської радянських республік.

Але ми не можемо поминути ще другого мотиву, який безперечно грав в приняттю закону про взаємовідношення обох республік не маловажну роль. Цей другий мотив — це мотив єдино-неділимський, який в певних російських комуністичних рядах став особливо тепер, з вибухом війни в Польщею, просто недугою і який спеціально у відношенню до України серед цих руських комуністів на Вкраїні і Великоросії мав своє джерело, в цілій політичній ідеольгії, політиці і тактиці.

І приклонники ріжніх відтінків цеї єдинонеділимської ідеольгії в комуністичному сосі, — вона зараз по Вкраїні дуже сильна, — виходячи з того становища, що ніякої там України немав і не повинно бути, змагаючи пляново і систематично до повного політично-державного злиття України з Великоросією, інспірюючи і ухвалюючи закон в справі їх взаємовідношення, мали на увазі перш за все — ми сердечно бажали б, що-

би ми помилялись! — свої єдинонеділимські пересуди, свій великоруський шовінізм.

Що „єдинонеділимство“ — це шовінізм чистої води, і що він загніадився в російському комунізмі на добре, та має вже свою історію, про це можна би писати томи. Тут ми мусимо обмежитися наведенням кількох тільки фактів його існування, щоб нікому не вдавалось, що ми говоримо на вітер без ніяких підстав, без ніякого оправдання.

„Єдинонеділимство“ проповідували і проповідують особливо так звані ліві російські комуністи (Бухарін, Радек, Оболенський і т. д.). В 1918 р. вони були проти підписання берестейського миру з імперіялістичною Німеччиною, майже виключно з національних причин, бо не могли погодитись з розділом території бувшої царської Росії. І не мало клопотів робили тов. Ленінові, котрий, як тверезий і реальний політик, в інтересі розвитку соціялістичної революції на Сході Європи усіх сил уживав, щоб мир підписати. „Труды I. Всероссійского Съезда Совѣтов Народного Хазяйства“ (Москва, 1918) дають надзвичайно багато матеріалу для пізнання економічних і політичних корінів „єдинонеділимства“. Ліві російські комуністи говорили просто так, як їм промовляла велика національна російська втрата з душі.

Наприклад, Радек, референт справи „Економічні наслідки берестейського договору“, говорив між іншими:

„Не буду вам нагадувати, скілько втратила Росія, втративши Польщу, Литву, Прибалтійський край, Україну і згубивши поки що, фактично, донецький басейн. Це означає втрату в 40% промислового пролетаріату і промислової продукції. Це означає втрату важливих джерел сирівця як донецький басейн, котрий доставляє нам чугун і вугіль. Ви розумієте знаменито, що значить, коли Росія втратила 90% цукрової промисловості. Ви розумієте знаменито, що значить втрати цих областей, з котрих Росія одержувала злишок хліба, який служив засобом для торговельного балансу. Територіальні втрати Росії дуже великі і кольосальні втрати продукційних сил Росії. В першу чергу Росія втратила 40% класифікованих робітників. Сирівця і спеціально чугуна та сталі ми втратили около 70%“. (Труды, ст. 15).

„Між відорваними частями Росії існує глибока економічна звязь, вони складали навіть в цьому громадянстві протирічій, яким являється капіталізм, один економічний організм“ (ibidem ст. 18.)

Ломов говорив: „Україна являлася тим резервуаром, звідки Великоросія черпала свої хлібні запаси“ (т. 24). „Взаємне тяготіння України з Великоросією на стільки

велике, що ці два райони будуть необхідно змагати до возєдинення... (ст. 25).

Оболенський: „В розриві Росії на дві часті — на північ і півднє — Великоросію і Україну — виразилося в розширеному масштабі, у великому розмірі, у виді географічного розділу, державно-правового розділу, як раз той сам розпад і розділ двох основних галузей продукції. Україна як раз представляє собою область з одної сторони ізбитку хлібів, а з другої область, що дає сирівець. У відношенню до півночі, що потрібувє сирівця, до промислової півночі, Україна являється джерелом заохочування обробляючої промисловості“ (ст. 58).

„Привернення звязку між Україною і Великоросією — повинно бути переведене шляхом революційної боротьби робітників і селян усієї Росії. Але замість того, щоби повторяти робітникам: „коли ви зберете 25.000 людей і зробите продовольчий відділ, то найдете хліба в ізбитку“, замість того всю енергію ужити на те, щоби сказати: „ви повинні вести роботу революційним шляхом, розрахованим з революційною діяльністю робітників і селян України для установлення нарушеноого звязку, і тільки тоді у вас будуть хліб і праця“.

Коли ми скажемо це просто, буде це користнішим, чим будувати рожеві утопії

відносно того, що ми зуміємо обійтися своїми силами" (*ibidem*, ст. 60).

Ми прохабмо нашого читача вдуматися в суть наведених цитат, відкидаючи ті думки, які наводить сам берестейський мир і які в нашему міркуванню не можуть грати ніякої ролі, бо, підчеркуємо, ходить нам о суть питання.

Для дальшої ілюстрації „єдино-неділімства“ наведемо голос російського комуніста, якому весь час приходилося жити і працювати на Вкраїні. Маємо на увазі брошурку Евгенії Бощ п. з. „Национальное правительство и советская власть на Украине“, (Москва, 1919, Книгоиздательство „Коммунист“), виданої під фірмою „Російської Комуністичної Партиї („Большевиків“). Це брошурка просто скандальна. Дивується просто, як вона могла вийти під фірмою російської комуністичної партії. Але що її видано під цею фірмою, це ознака, на скільки думки авторки цій партії не чужі. Авторові приходилося відгравати в комуністичному рухові на Вкраїні і в „будівництві“ укр. радянської державності чималу ролю. І ціллю цеї брошури є: „на основании старого опыта и оценки настоящего нам необходимо выработать формы новой, не менее решительной борьбы, и, если моя брошюра хотя не много поможет нашим товарищам в этой работе, я буду

считать время не потерянным и цель достигнутой".

Який же досвід автора?

„До мартовської революції“ національний рух на Вкраїні розвивався крайно слабо. Політично і економічно тісно звязана з Росією, вона являлась наче нероздільною її частиною. Само-державний режім, в коріні убиваючий всякі спроби національного самоозначення, подавляв націоналістичний розвиток, а спорідненість мови, господарська єдність і спільність державних законів згладжували національну нерівність (! ! ред. Н. Д.), цементували Україну і Великоросію в одно ціле і обєднювали робітників і селян в єдиній революційній боротьбі. Тільки з упадком царизму і знищенням самодержавного режіму з перших днів мартовського перевороту, національна ідея дістає право на свободний розвиток. І між двома зжившимися народами штучно проглашають національні межі, в життя українських робітників і селян вкроплюють ідею національності окремішності. З того моменту революційний рух України приймає трохи інші, відмінні від Росії форми.“ (Передмова).

Ця цитата не потребує ніяких коментарів. Слова яснійше ясного кажуть, з ким ми маємо до діла.

Яку-ж ціль ставила собі Евгенія Бош в своїй роботі на Вкраїні, собі і іншим, та ставить на будуче російським комуністам?

„Рабочий и крестьянин Украины (в роді Евгеній Бош! — ред. Н. Д.) требует и добивается единой Советской России“ (ст. 53).

Не диво, що того роду погляди на Україну, проводимі в житті, в практичній діяльності руських комуністів на Вкраїні, доводили багато з них, дуже багато, до повного перечення істнування України (гл. особливо так зв. „катеринославську точку погляду“: України не було і немає, в тільки „Південна Росія“), а в наслідку цього до висмівання навіть української мови, культури.

Щоби бодай почасти зілюструвати практику партії комуністів (б.) України на Вкраїні, наведемо голос такого авторитетного українського комуніста, як В. Затонський, члена К. П. (б.) У., котрий в своїй статті „Із недавнього прошлого“ (Комунист, ч. 3-4, I—VII—1918, ст. 9—20) писав:

„На ґрунтовне питання — відношення до національного руху, зазначившому в значній мірі політику пролетаріату на Україні, партія відповідала зовсім невиразно: «Право нації на самовизначення». Конкретніше вирішення приймалися від випадку до випадку.“

„Березень-квітень 1917 р. В нетрях всяких кооперативів і спілок формується український національний вид, вилізав на

світ божий Рада—партія лагідно твердить про самовизначення.

„Травень. Рада піdnімає голову. Червень—липень. Рада намагається стати на ноги—покровительственне самовизначення. Вересень. Про Раду майже забули. Жовтень—Рада брикається—співчуваюче (не розібрали) самовизначення.

„Листопад—Грудень. Рада оголошує грозний ультіматум і... право нації на самовизначення.

„Січень. Рада передана — анафема Раді. Травень. Рада повалена, повний крах українського націоналізму... Право нації на самовизначення, нерухоме, як скеля і, як камень нічого не вимовляюче.

„Що мінялася тактика відносно українського національного руху, що не зразу роскусили Раду, ще мало біди,—біда, що в усіх цих головокружительних змінах курсу не було ніякої внутрішньої льогіки. (А зараз є?)

„Бували випадки, коли одночасно давалися виключаючі одна одну директиви (а зараз не даються?), так, наприклад, на бій з українським шовінізмом, з сунувшою з півдня дрібно-буржуазною реакцією, благословлялася десніцею Совітська Україна, шуйцею — Донецька Республіка. Мимоволі нагадується український анекdot про бабу, що ставила

свічки одночасно і св. Миколі і лукавому,
виходячи з міркувань, що ...

Хто знає, де прийдеться
Свій вік вікувати
Треба всюди, добре люди.
Приятеля мати.

У партії в цілому не було виду ; політика її йшла через пень колоду з самими несподіванками ухиляннями і, зрозуміло, далеко не близкучими результатами ; на місцях же кавардак був неуявимий.

Кожна організація, майже кожний член партії за свій страх і риск вирішував всі питання, що торкалися тактики відносно українського національного руху, котрий все ріс і ріс, і ставав чим далі крупнішим фактором політичної боротьби на Україні, — і от тут і виявилося, що поважний прінціп самовизначення націй, котрим потрібно було керуватися по писанію і устному преданню отців церкви, дуже гарний, поки діло йде про Індії і Египти, о скілько нам там не доводилося працювати (в татаро-башкіріях з ним уже клопоту досить).

Гарний вік, коли треба зробити благородний жест в стилі каючогося дворяніна москвичу на Тверській, німцеві на Фрідріхштрассе, але замадто мало зрозумілий, коли доводиться вирішувати всі ці прокляті питання на ріжких околицях, в реді України.

Недурно національні комуністичні партії, увіходячі в склад російської, в роді польської, латишської, одісли самовизначення націй туда, ідеж учреділка (Установче Зібрання) упокоївається.

Але у них становище значно простіше як на Вкраїні.

І латишська, і польська партії, в більшості дійсно одна — латишська, друга — польська, по своєму національному складу (по крайній мірі, в існуванні латишів і поляків поки що ніхто не сумнівався.)

Не те на Україні. Тут партія більшевиків, як і більшість промислового пролетаріату, складається, головним чином, із руських (великоросів), як що не по національності, то по культурі.

Висловитися проти самовизначення націй ніяково і так русіфіаторами українці звуть. Віднати Україну — Україною — душа не лежить, тим більше, що многі товариши до цієї пори в глибині душі переконані, що Україну, Грушевський нароще видумав.

І от починається шукання. Ну, що ж, самовизначуйся аж до відокремлення, але тільки на віщо тут, безпремінно у моїй партійній відчині. Ну, хай вже буде собі навіть незалежна Україна (як що вже не можна без цього) де-небудь в Австралії або на гірській кінечці, навіть на напівдні Волині і Подоллі, але навіщо безпремінно в Кате-

ринославиціні або на Херсонщині, не кажучи вже про Харків".

Так ілюструє русько-большевицьку практику тов. Затонський. Розуміється, немало уплило часу з тої пори, коли писав свої слова товариш. Де-що могло на краще змінитись і змінилось, але не змінились пружини єдинонедільної політики великої частини руських комуністів на Вкраїні.

Ми є завзятими ворогами цеї політики шовінізму, бо такою є безперечно і понад всякий сумнів „єдинонедільство“.

І коли би єдинонедільські мотиви справді мали відограти роль в ухвалі резолюції IV. Всеукраїнського Зізду, зручно тільки вжиті і заховані, то мусимо сказати, що в найближчому часі вони мусять вийти на верх і можуть дуже діймаюче пімститися на розвитку соціалістичної революції на Вкраїні.

З найбільшим натиском підчеркуємо, що національна свідомість серед українських робітників і селян на Вкраїні, в останніх часах поширилась з такою силою, як ніколи досі. І це є причиною, що культурно-об'єднительна і асиміляційна політика руських большевиків на Вкраїні, на цілій лінії скрахувала. Боші нині на Вкраїні не можливі. І це причиною, чому тов. Раковський, нинішній „українофіл“ — як його називають, той сам, що ще недавно голосив на Вкраїні диктатуру російської культури, нині співає

гимн „прекрасній українській мові“ і відсилає шовіністів-комуністів, що приходять з Москви на Україну, в черезвичайку.

Ми є прінципіальними ворогами єдинонеділімства. Цій політиці протиставляємо єдину нині можливу комуністичну, пролетарську політику, політику соціалістичного федералізму, справжнього і несфальшованого, яка засновується на рівноправності і братерській взаємності всіх сфедерованих членів. Вона не виключає навіть найтіснішої злуки радянських республік в часах їх безпеки, в інтересі революції і комунізму.

Всяка-ж інша політика — це шовінізм. Так само комуністичне єдинонеділімство — це паскудний шовінізм, який змагає до того, щоби слабший народ, його робітники і селяни, його всі працюючі маси віддавали свою надпрацю не в користь буржуазії сильнішого народу, бо вона тепер знищена, а в користь його робітників і селян. Таким способом витворює він нову форму експлуатації.

Проти цеї політики повстане і мусить повстати, коли вона не скрахує, вся національна робітничо-селянська Україна.

Бо тенденцію українського національно-революційного, освідомлюючого і революційного руху, про яку тут блище не можемо говорити, є не політично-державне злиття і єдність з совітською Великоросією, а укон-

ституовання українським народом, робітниками і незаможніми селянами себе, незалежно від старих кордонів в націю, як незалежна соціалістична радянська республіка в соціалістичній федерації інших соціалістичних радянських республік в Європі, а перш за все з соціалістичними республіками, що повстали на руїнах царської Росії.

* * *

Революція про взаємовідносини між У. С. Р. Р. і Р. С. Ф. С. Р.

IV. Всеукраїнський Зізд Рад Робітничих, Селянських і Червоноармійських Депутатів, ще раз урочисто заявляючи перед усім світом повну рівноправність всіх народів і держав і відціль виникаюче право націй на самовизначення, вважає своїм обовязком боротися за закріплення радянської влади, котра тільки одна може зі знищеннем клясти і з визволенням робітників від гніту поміщиків і капіталістів, забезпечити їм свободу і незалежність.

IV. Всеукр. Зізд Рад заявляє, що У. С. Р. Р., маючи (сохранив) свою самостійну державну конституцію, являється членом Всеросійської Соціалістичної Федеративної Республіки, обединаної спільністю політичного і соціального устрою, спільністю боротьби в минулому проти царя, пози-

щиків і капіталістів та спільною боротьбою в сучасному за своє існування; констатує, що тільки дякуючи взаємній допомозі, котру на протязі $2\frac{1}{3}$ років братські радянські республіки давали одна другій, вони могли удержанатися в жорстокій кровавій боротьбі проти безчисленних буржуазних ворогів.

Окупована німецькими імперіалістами і франко-грецькими грабіжниками та російськими білоївардійцями, Україна стала знову вільною тільки за допомогою Р. С. Ф. С. Р.

І коли тепер в четвертий раз хліборобська Україна почести знова захоплена військом хижакьких польських панів, то очі всіх робітників і селян України звернені до всіх народів і республік, що входять у склад Р. С. Ф. С. Р.

IV. Всеукраїнський Зізд Рад, підтверджуючи згоду між Центральними Виконавчими Комітетами У. С. Р. Р. і Р. С. Ф. С. Р. про обєднання комісаріятів: військового, фінансового, залізниць, народного господарства, почт і телеграфів та праці, доручає новому Центральному Виконавчому Комітетові вести і далі ту саму політику тіснішого зближення.

З огляду на те, що на VII. Всеросійському Зізді Рад, Україна, захоплена тоді Денікіном, не змогла приймати участі, IV. Всеукраїнський Зізд Рад поручає новому

Ц. В. Комітетові України аж до закінчення роботи призначеної Ц. Вик. Комітетом Росії, щоб Комісії по федеральній конституції до остаточного вирішення Всеросійського Зізду Рад, доручили новому Центральному Виконавчому Комітетові України увійти в переговори з Все-російським Центральним Виконавчим Комітетом по питанню про представництво Радянської України, в цьому останньому.

Зі свого боку Зізд пропонує, щоби у В. Ц. В. Комітет Р. С. Ф. С. Р. увійшло 30 представників, обраних на IV. Зізді Рад. Ріжні спроби розірвати або ослабити зв'язок (связь) з Совітською Великоросією з дрігими народніми і радянськими республіками, що входять у склад Р. С. Ф. С. Р., всяка капіталістична і шовіністична тровля з метою розведення робітників і селянських мас, являються по суті контрреволюційними і направленими проти волі і незалежності робітників і селян України.

IV. Зізд Рад перестерігає робітників і селян проти зрадницького гасла „Українська Народня Республіка“, котре тільки являється прикриттям для підкорення України міжнародному капіталові і українській шовіністичній буржуазії.

При першій Українській Народній Республіці панували на Вкраїні австро-німецькі імперіялісти і російський генерал Скоро-

падський, друга повертала Україну в кольонію французького капіталу, третя, котру обіцяє тепер Петлюра, являється тілько етикетою для укріплення на Україні ненависної чужої влади панських шляхтичів.

IV. Зїзд Рад з певністю очікує приходу того часу, коли до федерації радянських республік Росії і України приєднаються нові союзники і утворять з Великоросією разом міжнародну республіку Рад.

(„Ізвестія“ з 25. мая 1920).

БІБЛІОТЕКА „НОВОЇ ДОБИ“
ОРГАНУ ЗАКОРДОННОЇ ГРУПИ
УКРАЇНСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ.

Досіль видано:

- No. 1. ВИННИЧЕНКО В.: Всесвітня революція. Відень, 1920, 16°, 16 стор.
- No. 2. ВИННИЧЕНКО В.: Українська державність. Відень, 1920, 16°, 32 стор.
- No. 3. ЛЕВИНСЬКИЙ В.: Соціалістична революція і Україна. Відень, 1920, 16°, 24 стор.
- No. 4. ПАЛАМАР ГР.: Капітал, колоніальні народи і большевизм. Відень, 1920, 16°, 24 стор.
- No. 5. ШАПОВАЛ М.: Інтелігенція і пролетаріят. Відень, 1920, 16°, 36 стор.
- No. 6. ВИННИЧЕНКО В.: Політичні листи. Відень, 1920, 16°, 24 стор.
- No. 7. ЛЕВИНСЬКИЙ В.: Релігія, наука і соціалізм. Відень, 1920, 16°, 24 стор.
- No. 8. СТАХ А.: До верховин! Поезії. Відень, 1920, 16°, 32 стор.
- No. 9. ХИМЕНКО ГР.: Хто такі комуністи і що вони хочуть? Відень, 1920, 16°, 16 стор.
- No. 10. ЛЕВИНСЬКИЙ В.: Капіталізм і імперіалізм. Відень, 1920, 16°, 32 стор.
- No. 11. ПІДДУБНИЙ Г.: Комунізм і еволюція. Відень, 1920, 16°, 20 стор.
- No. 12. ЛЕНІН Н.: Третій Інтернаціонал і його історичне значіння. Відень, 1920, 16°, 12 стор.

- № 13. ПАННЕКУК А. і Ко мунізм і демонізм кратія. Відень, 1920, 16°, 9 стор.
- № 14. КАРПИНСЬКИЙ В. А.: Що таке бранденбургська влада? Як вона будеться? Відень, 1920, 16°, 40 стор.
- № 15. ПІДДУБНИЙ Г.: Комунізм і патріотизм. Відень, 1920, 16°, 30 стор.
- № 16. МАЗУРЕНКО В.: Відродження промисловості радянською владою. Відень, 1920, 16°, 48 стор.
- № 17. ЛЕВИНСЬКИЙ В.: Мистецтво і соціалізм. Відень, 1920, 16°, 20 стор.
- № 18. О ПРОГРАМІ УКРАЇНСЬКОЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ. Відень, 1920, 16°, 64 стор.
- № 19. ДУХОВЕ ЖИТЯ ЛЮДИНИ. (Поезія, пластика, театр та народні празники). Відень, 1920, 16°, 50 стор.
- № 20. КАЛИНОВИЧ І.: Показчик до української соціалістичної і комуністичної літератури. Відень, 1921, 16°, VIII + 112 стор.
- № 21. БОГДАНОВ А.: Діялектичний матеріалізм. Переклав Ю. Сірий. Відень, 1921, 16°, 80 стор.
- № 22. Меморандум Української Комуністичної Партиї — Конгресові III. Інтернаціоналу. Відень, 1920, 16°, 36 стор.
- № 23. РАЦ Л., Др.: Прикарпатська Україна і світова революція. Відень, 1921, 16°, 29 стор.
- № 24. РЕВОЛЮЦІЯ В НЕБЕЗПЕЦІ! (Лист Закор. Групи У. К. П. до комуністів і революційних соціалістів Європи та Америки.) Відень, 1921, 16°, 94 стор.

- No. 25. КУНФІ З.: Пролетарська культура. Відень, 1921, 16°, 32 стор.
- No. 26. МАЗУРЕНКО В.: Економічна самостійність України в числах. Відень, 1921, 8°. (Друкується.)
- No. 27. ВИННИЧЕНКО В.: Українська Комуністична Партія (УКП.) і Комуністична Партія (большевиків) України (КП(б)У) Відень, 1921, 16°, 32 стор.
- No. 28. РАЦ Л., Др.: Чи все так було і чи все так буде? Відень, 1921, 16°, 26 стор.
- No. 29. МІЛЮТІН П. В.: Чи Великоросія без України може економічно існувати? З передовою В. Л. Відень, 1921. 16°, 16 стор.
- No. 30. ЛЕВИНСЬКИЙ, В.: Єдина неділіма совітська Росія? Відень, 1921, 8°, 20 стор.

Замовлення посылати на адресу адміністрації:
„Nowa Doba“, Wien, XVIII, Hans Sachsgasse 1